

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Zienswijzebrief Ontwerpbegroting 2027-2030 Vervoerregio Amsterdam

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan om een positieve zienswijze te geven naar aanleiding van de Ontwerpbegroting 2027-2030 van de gemeenschappelijke regeling Vervoerregio Amsterdam.
2. De zienswijze zoals besloten onder 1 te verzenden aan de gemeenschappelijke regeling conform bijgevoegde brief.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum bij raadsbesluiten

Het raadsbesluit is niet spoedeisend en daarmee wordt dit raadsbesluit niet eerder uitgevoerd/verder behandeld dan drie weken nadat de Raad het besluit heeft genomen. In artikel 8 van de referendumverordening is namelijk een 'correctief referendum' mogelijk gemaakt.

Kernverhaal

De Vervoerregio Amsterdam (VRA) heeft de gemeenteraden van de 14 aan de VRA deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2027-2030. De ontwerpbegroting schetst met welke activiteiten, maatregelen en projecten de Vervoerregio in de komende jaren aan de slag gaat en welke budgetten daarvoor nodig zijn. De zienswijze gevraagd voor de ontwerpbegroting is verplicht op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De raad wordt een voorgenomen zienswijze voorgelegd.

Aanleiding

Elk jaar presenteert de VRA de ontwerpbegroting voor het komende financiële jaar. Dit jaar is net zoals vorig jaar, de zienswijzeprocedure een aantal maanden vervroegd, zodat gemeenten genoeg tijd hebben hun raden mee te nemen. In de kadernota, vastgesteld in de regioraad van 5 maart jl., zijn de inhoudelijke prioriteiten en kaders voor de ontwerpbegroting reeds besproken. De Ontwerpbegroting 2027-2030 vormt de basis voor de definitieve begroting.

Beoogd resultaat

Met een positieve zienswijze op de ontwerpbegroting kan bijgaande brief verstuurd worden aan de VRA.

Kader

Wet Gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten en afwegingen

De ontwerpbegroting 2027-2030 behoudt dezelfde inhoudelijke prioriteiten als die van de begroting 2026:

1. Ruimte voor groei in ons openbaar vervoer.
2. Het Stappen, Trappen, OV, MAAS (Deelmobiliteit), Privé-vervoer (STOMP)-aanbod beter over de regio en de mensen spreiden.
3. Een trendbreuk in de verkeersveiligheid bereiken.

Er is budget opgenomen voor belangrijke financiële ontwikkelingen zoals de voorziene stijging van uitgaven aan het ov (draagt bij aan intensivering van prioriteiten 1 en 2), de voorziene stijging van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (draagt bij aan intensivering van prioriteiten 1, 2 en 3) en voor regionale deelmobiliteit (draagt bij aan intensivering van prioriteit 2. De uitwerking van een regionaal deelmobiliteitssysteem wordt in 2026 uitgewerkt, en bij goedkeuring vanaf 2027 geïmplementeerd.).

Hoewel de voorgenomen korting (bezuiniging) van 10% op de Brede Doeluitkering (BDU, het fonds dat de VRA gebruikt om regionaal verkeer en vervoer te financieren) voor 2027 deels is afgewend, blijft deze bestaan voor de periode na 2027. Voor 2027 is de korting verwerkt. De lobby en het gesprek in Den Haag om deze korting af te wenden loopt op dit moment nog door. Er is daarom expliciet gekozen om in de begroting voor 2028 te veronderstellen dat deze wordt teruggedraaid. De onzekerheid is zodoende deels ingerekend. De gelden uit de motie Bikker zijn opgenomen in de BDU en dat deel is structureel bestemd voor het oorspronkelijke doel van voorkomen van de verschaling van het OV. Het aangenomen amendement Grinswin in de Tweede Kamer, om verschraving van het ov tegen te gaan, betekent dat de Vervoerregio in de jaren 2026-2027 een extra incidenteel bedrag van circa € 20 - € 24 miljoen tegemoet kan zien. Op het moment van schrijven is dit nog niet geheel zeker. De VRA heeft deze ontwikkeling daarom nog niet verwerkt in de begroting. Het is voor de VRA niet mogelijk om het saldo BDU 2027-2030 op te nemen in de Ontwerpbegroting. Het knelpunt zit in de betrouwbaarheid van de informatie inzake het bekleemde deel van het saldo BDU. Er komt een oplegnotitie voor de regionaalvergadering van 30 juni 2026 waarin zowel Begroting 2027-2030, Jaarrekening 2025 als Eerste bestuursrapportage 2026 staan geagendeerd. In de oplegnotitie is de volledige ontwikkeling van het saldo BDU opgenomen en wordt deze toegelicht. Hoewel de VRA geen exacte cijfers kan geven, is de verwachting dat het saldo stijgt ten opzichte van het saldo van vorig jaar. De gepresenteerde cijfers voor 2025 zijn concept.

Deze ontwerpbegroting doet eveneens een poging om de 5 hoofdthema's uit het beleidskader van de VRA meetbaar te maken. Het gaat hier in totaal om 19 doelen die invulling geven aan de thema's Bereikbaarheid, Duurzaamheid, Veiligheid, Gezondheid en Inclusiviteit. De doelen moeten in 2050 zijn behaald. Nieuw in deze begroting voor het jaar 2027 is dat de VRA per subprogramma kritische prestatieindicatoren (kpi's) opneemt. Die kpi's geven inzicht in de verwachte bijdragen aan de doelen. Zo wordt beter duidelijk welke activiteiten bijdragen aan welke strategische doelen en welke (beoogde) resultaten worden behaald. Dit was een nadrukkelijke wens van de regionaalraad. Het is voor de VRA een eerste stap in een proces om te komen tot een complete set kpi's. De komende jaren gaan we de kpi's verder ontwikkelen.

De gemeenteraad wordt een voorgenomen zienswijze voorgelegd waarin wordt ingegaan op de bovenstaande punten. Ook wordt er extra aandacht gevraagd voor: Behoud en uitbreiding van OV-voorzieningen, bereikbaarheid en infrastructuur, het STOMP-principe en de rol van de auto in het landelijk gebied, verkeersveiligheid, deelmobiliteit, het Zaans mobiliteitsplan, meetbare doelen en het uitvoeringsprogramma mobiliteit.

Draagvlak

Niet van toepassing

Aansluiting externe ontwikkelingen

De verwachting is dat overige 13 gemeenten die onderdeel uitmaken van de VRA een positieve zienswijze zullen indienen.

Financiële consequenties

De zienswijze leidt niet tot directe financiële consequenties voor de gemeente.

Juridische consequenties

Op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) is het uitvragen van een zienswijze op de ontwerpbegroting verplicht. Dit maakt het een wettelijk verplichte zienswijze.

Communicatie/vervolgtraject

Uiterlijk 28 mei 2026 moet de zienswijze bij de Vervoerregio Amsterdam zijn ingestuurd. Na akkoord op een positieve zienswijze kan bijgaande brief verstuurd worden. De definitieve begroting wordt nog voor de zomer voorgelegd aan de Regioraad op 30 juni 2026.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Akkoord te gaan om een positieve zienswijze te geven naar aanleiding van de Ontwerpbegroting 2027-2030 van de gemeenschappelijke regeling Vervoerregio Amsterdam.
2. De zienswijze zoals besloten onder 1 te verzenden aan de gemeenschappelijke regeling conform bijgevoegde brief.

In de vergadering van-.....- 2026

De griffier,

Conform de [machtiging tekenbevoegdheid raadstukken](#) is dit besluit alleen ondertekend door griffier.